

so med prosilci Slovenci. In če je tudi kateri Slovenec med prosilci, potem ga ravno državni poslanci gledajo večkrat skozi bolj črna očala, nego vsi nemški mogočnejši. In če kaka višja oseba kaj reče čez kakega slovenskega prosilca, že se sklenejo roke križem in gotovo slišiš besede: »Ta je nemogoče!«

Večkrat se nam pravi, to so le osebe, ki se imenujejo, pustimo osebe, glejmo, da se duh vladanja spremeni, potem bodo prišla tudi druga imenovanja. Prav je, le glejmo na to, da se vladni sestav spremeni. Toda za nas štajerske Slovence so tudi osebna vprašanja velikanskega pomena, kajti mi ne utegnemo čakati na spremembo duha pri naših vladah, mi moramo predvsem gledati na to, da se kje ne ponemčimo, predno se duh spremeni. Za to pa bi želeli, da se tudi izvenštajerski poslanci bolj brigajo za naše razmere, kajti kar se jim zde malenkosti, to v istini niso malenkosti. Bolj nego si izvenštajerski poslanci morejo predstavljati, tlači nas mora ponemčevanja. Mi priporočamo skrb za nas štajerske Slovence prav toplo vseslovenskim politikom.

Politični ogled.

Državni zbor je sklican na današnji dan dne 31. jan. Prve dni bo veliko posvetovanja na Dunaju. Snovali se bodo klubi in iskalo se bode novo predsedstvo. Seje do izvolitve predsednika bo vodil starosta poslancev Poljak dr. Weigel. Nemci bi radi videli, ako bi bil izvoljen štajerski deželni glavar grof Attems predsednikom. Toda njegovo ravnanje nasproti Slovencem v našem deželnem zboru mu je slabo priporočilo pri slovenskih poslancih, in gotovo je, da Attems ne bo predsednik. Mogoče, da bo zopet izvoljen stari predsednik nemški konservativec dr. Fuchs.

O odstopu češkega ministra dr. Rezeka se je veliko pisalo v zadnjem času. Ko se je sestavljal prestolni govor, zahteval je baje dr. Rezek, naj se odločno naglaša v govoru enakopravnost vseh narodov. Ker se mu nemški tovariši niso udali, govorilo se je, da bo odstopil. Toda cesar mu popolnoma zaupa, tudi češke stranke so mu še precej naklonjene, in dr. Rezek ne bo odstopil. Njegov odstop bi razveselil samo le Nemce, katerim je na poti.

Gospodska zbornica. Cesar je z lastno-ročnim pismom z dne 24. t. m. imenoval kneza Alfreda Windischgrätza predsednikom, in tajna svétnika Karola kneza Auersperga in Ernsta grofa Hoyos-Sprinzensteina pod-

predsednikoma gospodske zbornice za dobo prihodnjega zasedanja.

O novem angleškem kralju, princu Waleškem, ki je vsled smrti kraljice Viktorije v sredo zasedel prestol pod imenom kralj Eduard VII., se poroča sledeče: princ ima zdaj 60 let, je krepek na telesu in zdrav in drži strogo na lepo vnanjost. Vojaških zmožnosti nima posebnih in tudi v politiki ni veščak. Zato je pa tem spretnější vladar v — modi. Svoj čas se je združil z lordom Beaconsfieldom (židom), da bi pregovoril kraljico Viktorijo k odpovedi na prestol. Mož je veliko potoval, pozna ljudi in je zelo liberalnega mišljenja. Govori vse svetovne jezike, a v svoji družini izključno nemški. O njem se govori, da je naklonjen židom in da ima nemali delež na uzrokih južno-afriške krivične vojne.

Vojska v Južni Afriki. Angleži v zadnjem času trdovratno molče o dogodkih v Južni Afriki, kar hoče reči, da se njihovim četam v Afriki tako slabo godi, da jih je sram o tem govoriti. O Burih pa se poroča, da hité od uspeha do uspeha. Položaj v Kapu je za Angleže nad vse nevaren, to pa radi tega, ker je ondi vse prebivalstvo po konci in se pridružuje Burom. Lord Kitchener je v zadregi, ker nima vojaštva, da bi zadušil v Kapu ustanek, ob enem pa držal zasedene stare postojanke v Oranju in Transvaalu, vozne in brzojavne zveze pa so Buri do kraja vse uničili. Kapski Holanci preskrbljujejo Bure z živežem in jih sprejemajo kakor svoje prijatelje in brate. Kitchener je dal svojim četam tajni ukaz, da nimajo nobenega burškega ujetnika pustiti pri življenju. Tak ukaz pa more dati le krvoločnejši. A čuje se, da se tudi temu krvoločniku že slaba godi, kajti Buri so naredili zanjko, v katero se utegne kmalu ujeti.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Naše kmečko bralno društvo) je imelo zadnjo nedeljo nepričakovano mnogoštevilno obiskan letni občni zbor, kateri je bil v vsakem oziru zelo zanimiv. Posebno veselo je bilo to, da je došlo toliko število naših vrljih mladeničev in zavednih mladenk na ta zbor. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je štelo društvo v pretečenem XI. društvenem letu 90 udov, zmed teh 1 častnega in 6 zunanjih. Priradilo je tekom leta dve znameniti slavnosti slavnost desetletnega svojega obstanka dne 13. maja in Slomšekovo slavnost dne 8. julija. Na Slomšekovi slavnosti na Ponikvi 5. avg.

je bilo zastopano po posebni deputaciji, istotako na II. slov. katol. shodu v Ljubljani. Izbutilo je leta 1800 po smrti dva posebno navdušena uda, ki sta oba bila zavzeta za prelepe društvene namene: vzorno deklico Marijo Murkovo in vzgledno slovensko ženo Ivano Gutmanovo, katerima je naš list že postavil v svojih predalih dostojen spomenik. Navdušeni Slovenci ohrani društvo za vedno v najboljem spominu.

Blagajnik je poročal, da je društvo imelo leta 1900 dohodkov: 195 K 46 h. Ko je omenil zunanjih udov, ki so društvu s 48 K priskočili na pomoč, jim je ves zbor izrekel v navdušenih klicih iskreno zahvalo. So pa sledeči: častni član prošt Flek v Ptuj (20 K), župnik Zupanič (10 K), Ana Zupanič (3 K) oba v Gotovljah, zdravnik dr. Schmirmaul v Rajhenburgu (5 K), prof. Vreže (4 K), B. Polančič (4 K) in L. Zupanec (2 K) v Mariboru. Tudi nekateri domači udje so darovali večje svote v društvene namene. Hvala in slava vsem! Stroški so znašali 194 K 58 h. Izdalo se je za časnike 57 K 48 h., za knjige 21 K, za vezanje 103 knjig 37 K 73 h., ostalo za druge društvu potrebne reči.

Knjižničar je izposodil 1150 knjig in sicer zabavnih za mladino, ki je izstopila iz šole: 272, zabavnih za odrasle 404, pobožnih 243, krajepisnih in zgodovinskih 54, gospodarskih 60 in splošno podučnih 117. Časnikov se je prebralo 502 številki, v resnici pa štirikrat več, pa se ni vse zapisovalo. Knjižnica se je pomnožila za 180 knjig in šteje sedaj 932 knjig. Nekaj knjig se je nakupilo, ostale so bile darovane; med drugimi je društvu ob njegovi desetletnici daroval nadučitelj pri Sv. Križu nad Mariborom, Svit. Hauptmann 10 iztisov izvrstne Beletove knjige: Viničarjav kazipot. Naša knjižnica je jako lepo urejena in gotovo na daleč okrog najzanimivejša pa tudi največja knjižnica. Časnikov je imelo društvo naročenih 12: »Slov. Gospodar« (3 izt.), »Domovino«, »Domoljub« (4 izt.), »Mir«, »Slov. List«, »Vrtec«, »Dom in Svet«, »Venec« (1 izt.), »Cvetje« (2 izt.), »Slov. Čebelar«, »Kmetovalec« in »Narodni Gospodar« (5 izt.). Udje so posojali društvu: »Slovenca«, »Südst. Post« in »Sonntagsbote«.

Ta poročila, ki so bila soglasno in navdušeno vsprejeta, jasno pričajo, da je naše bralno društvo tudi v pretečenem letu jako lepo in vsestranski delovalo za narodno probujo in za pravo katoliško slovensko omiko jareninskih Slovencev. Gotovo se sme prištevati najdelavnejšim našim društvom ob meji.

Po končanih poročilih izpregovori mladenič Fr. Sekol nekaj iskrenih besed jare-

škodnino, s katero je razžaljena zadruga bila zadovoljna, seveda če je ta sploh odškodnino sprejela. Kakoršna je že človeška narava, če je ne brzda pravo verstvo, je tudi pri naših pradedih navadno ena osveta rodila drugo, in često klanja med zadrugama ni bilo prej konca, dokler ni bila ena stran do malega pomorjena. Temu se je prihajalo v okom s sodnijskimi boji, ki so se namreč po določbi sodnega zbora vršili le med dvema ali nekaterimi, v to svrhu na obeh straneh v enakem številu izbranimi.

Kakor smo videli, je bilo pravo pri starih Slovanih lepo razvito; torej smemo verjeti, da so pri tolikih naredbah, ki so služile v prava verstvo, bile tudi pravne razmere v obče ugodne.

Znanost in umetnost. Skandinavci in Grki že v drugem stoletju po Kr. r. o Slovanih pravijo, da je pri njih najti mnogo znanosti in prosvete; ali to je malone tudi vse, kar se v tem oziru vé o naših pradedih; tukaj vir jedva kaplja.

Dasi delitev v letne čase in mesece ni bila točna, dokler se niso seznanili z rimskim koledarjem, vendar ni dvomiti, da so nebne prikazni opazovali pozorno in torej tudi zvezdato nebo poznali dobro. Saj so zverokrog celo častili.

Kot ljubitelji prirode so rastline razločevali natanko, in vsakemu jih je bilo dobro znanih veliko število; posebno so se pa zanimali za zdravilne; kot zdravitelji so bili stari Slovani na glasu. Naravno je dalje, da so tudi rudnine in živali dobro poznali dol do najrečjih vrst.

Ali so stari Slovani že pisali? So, toda ne smemo misliti, da s tinto in peresom na papir; tudi besed niso razdeljevali v glasove ter zaznamovali črk. Ampak izraževali so vsebino stavkov s podobami, ki so je vrezavali v deske in z barvami popisovali. Beseda »pisan« pri nas Slovincih še danes pomenja toliko kakor »mnogobarven«; n. pr. pisana srajca, pisanka. Tako pisavo nahajamo tudi pri drugih narodih in je torej nimamo smatrati za kaj posebnega. Služila je našim prastarišem bržkone le za to, da so se ustaljali zakoni.

Govoreč o umetnostih, slobodno spominjamo, da so se izdelovali raznih božanstev kipi in podobe; toda v koliki meri so ti izdelki odgovarjali zahtevam umetnosti, o tem nam danes še ni sodbe.

Zato pa sta se tembolje negovala pesništvo in petje. Danes hodita ti dve umetnosti vsaka svojo pot, a naši prastariši si ju ločenih niso mogli misliti. Besedilo pesmi se ni nikdar recitovalo (govorilo),

ampak vedno le pelo. Zato nam še danes beseda »pesem« zaznamuje ravno tako besedilo v vezani besedi, kakor napev sam, ali pa tudi oboje skupaj. Pevalo se je pri starih Slovanih o najraznovrstnejših prilikah: pri daritvah, pri delu, pri gostéh, v boju, skratka silno mnogo, toliko, da so se v tem razločevali od vseh drugih narodov; in še danes velja, da ga ni naroda na svetu, pri kojem bi bilo toliko naravnega in toli čistega, srčnega pesništva kakor pri Slovanih. Pri Serbohrvatih je malone vsak pesnik; njih narodno pesništvo pu je tudi prvo na vsem svetu. Pevali so stari Slovani pobožne pesmi in sicer obredne, proslavljali so v vzvišeni vezani besedi svoje junake, izlivali pa tudi v verze in melodije čustva svojega srca.

K pesništvu imamo še tudi šteti nebroj pravljic, pripovedek, povesti in ugank, katere je živa slovanska domisljija snula brez konca. Mnogo tega se je ohranilo do naših dni.

Naravno je, da je narod, ki je tako rad peval, tudi vrlo gojil godbo. Rabile so poleg ostrunjenih godal, podobnih tamburam in plunkam (harfam), razne vrste tromb in piščali. Služila je pa godba menda največ plesu, kajti plesali so stari Slovani strastno radi.

ninskim mladeničem. Opominja jih, naj ostanejo vedno pošteni krščanski mladeniči, za materni jezik in slovensko domovino navdušeni Slovenci, naj radi prebirajo knjige in časnike in naj bodo lepega obnašanja, da bodo vsak čas veselje in ponos Jarenine pa tudi slovenske domovine. Deklica Micka Donkova je priporočala jareninskim deklicam gorečo ljubezen do nedolžnega poštenega življenja, do mile matrne slovenske besede, do dobrega berila; vspodbujala jih je, naj bi vedno rade prepevale čedne slovenske pesnice, se vadile v gospodinjstvu ter skrbele za čistost in snago pri domačih hišah, češ, naj se že na naših čednih hišicah pozna, da v njih prebivajo deklice čistega, poštenega srca. Seveda so vsi zborovalci z velikim veseljem poslušali mlada govornika in viharno odobrvali njune lepe, umestne nauke in opomine.

Občni zbor je zaključil velik šaljiv srečolov. Dobitkov je bilo 200, kartic se je izdalo 350, pa je bilo veliko premalo. To vam je bilo prisrčnega smeha in veselja; lepi pa tudi šaljivi dobitki so vsem razvedrili lica, ker skoraj vsak je nekaj ponesel s seboj na dom. Med našo mladino je šel le en glas: kaj takega še večkrat, to je bilo pošteno, nedolžno veselje!

Jareninska župnija se lahko srečno šteje, da ima tako vrlo delavno bralno društvo. Žslimo le, da bi tudi v novem stoletju dosegalo tako sijajne uspehe. Vi pa Jareninčani in Jareninčanke, posebno mladeniči in dekleta, si štejte v največjo čast biti njegovi udje!

Sv. Pavel pri Preboldu. V petek dne 25. jan. se je blagoslovila pri nas nova šolska hiša za naš peti razred. Ker je kraj, kjer se mladina poučuje in vzgaja, tolike važnosti, se je s cerkvenim blagoslovom za ta imeniten namen odločil. Otrokom se je najprej razložil pomen tega blagoslova: Šola je za cerkviyo najiminitnejši kraj. Tukaj se otroku razvija razum in blaži srce, polaga se mu temelj časne in večne sreče, če je namreč šola krščanska. In da je šola tudi čistiljiv in posvečen kraj, se blagoslovi. Zato pa je treba na tem kraju tudi primernega obnašanja. Ako se otroci primerno lepo obnašajo, da jih ni treba zmir opominjati, kaznovati, je šola obenem tudi kraj veselja.

Nato poda g. nadučitelj na kratko razvoj ljudskih šol v obče, in še posebej naše šole od prvorazrednice do petrazrednice in jim nato razloži rek: vse za vero in napredek, vse za dom in cesarja.

K tema primernima govorama je še treba pripomniti — ne za otroke, ampak za farane, ki so šolo postavili, — da je napredek mogoč le takrat, če se vrši na podlogi matrne jezika. To že sicer dandanes vsak pameten človek ve, da se mora otrok poučevati le v tistem jeziku, katerega razume, poučevati ga v nerazumljivem jeziku, se pravi prazno slamo mlatiti in otroku dragi čas krasti. To je jasno ko beli dan, in pri nas se tudi poučuje v maternem jeziku v vseh petih razredih. Vendar so nekateri želeli, da bi se otroci poučevali v nerazumljivem tujem jeziku. Tistim naj bo tukaj povedano: le v maternem, razumljivem jeziku se je kot otrok poučevati in vzgajati!

Iz kozjanskega okraja. Volitve v okrajni zastop se bližajo. Sliši se, da nekateri že delujejo zoper sadajnega načelnika. To bi bilo nevhvaležno. On se je mnogo žrtvoval za okraj, ter veliko pripomogel, da je okraj precej probujen, ter se večinoma slov. uraduje. Vpeljalo se je slov. uradovanje pri okrajnom zastopu in delovalo na to, da so se na večih krajih dobili slov. ali dvojezični pečati. Pod njegovim vodstvom so se okrajni odstotki znatno znižali, akoravno se je prevzel bil veliki dolg, ter bilo veliko popravilo mostov. Ne bilo bi dobro, ako bi se pri tej volitvi strankarstvo pokazalo, ker bi imeli drugi korist in okraj bi prišel v nemčurske roke. Naj vlada edinost in sloga ter naj preneha vsaka osebna mržnja.

Vuzenica. (Občinske volitve.) Dne 17. t. m. smo v Vuzenici skončali volitveno borbo, ki je trajala skoraj tri mesece. V novembru lanskega leta so se vršile državnozbornske volitve volilnih mož za četrto in peto skupino, za katere so bili izvoljeni narodni, značajni kmeti, ki so potem tudi volili priporočene kandidate. Dne 11. t. m. pa je volila skupina mest in trgov, ob kateri priliki je naš kandidat dr. Radoslav Pipuš tudi dobil v Vuzenici tri glase — njegov nasprotnik pa 10 — dočim pred temi leti slovenski kandidat ni dobil niti jednega glasa. Najhujša volitvena borba pa se je vršila dne 17. t. m., kadar so bile občinske volitve. Naši nasprotniki so napeli vse sile, so se posluževali najrazličnejših sredstev, najhujšega strahovanja, pa tudi največje zvižaje in dobrikanja nasproti kmetom, da bi le izpodrinili slovenske kmete iz občinskega zastopa, oziroma, da bi dobili v njem večino. Ker lani ni dobil sklep deželnega zbora glede ločitve trga od okolice najvišjega potrdila, zato so si letos »tržani« prizadevali na vse kripje, da bi djali okoličane-kmete spet pod »kapo«. Pa hvala Bogu, dasiravno so med našimi kmeti razširjali razne laži, češ, ako bodo sli volit, se bodo spet občinske doklade povišale, g. nadžupnik bodo zidali novo cerkev itd., vendar vse to ni nič pomagalo, naši vrli pohorski kmeti so prišli dne 17. t. m. skoraj vsi na volišče ter s tem pokazali, da nočejo in ne marajo gospodstva tržanov.

Naši nasprotniki so zlasti na predvečer raznesli listov, popisanih z imeni svojih odbornikov, na vse strani, da je kar mrgolelo, pa vendar se niso dali kmeti zvačiti na nemško stran, izvzemši dveh ali treh, ter so volili same kmete, može iz svoje sredine in niso hoteli pljuvati v lastno skledo.

V tretjem volilnem razredu smo zmagali z večino 21 glasov, nasprotniki pa so jo pobrisali peneči se jeze pred izidom volitve, ker so sprevidili, da ne morejo zmagati, čeprav so privedli skoraj zadnjega volilca svoje stranke na volišče in povrh so še imeli pooblastila skoraj od vsake davkoplačevalke.

V drugem volilnem razredu so volili večinoma sami kmeti, zato se naši nasprotniki volitve niso niti udeležili.

Najhujši boj pa je bil v prvem volilnem razredu, kjer ima precej tržanov volilno pravico. Vsi so bili na volišču in s strahom in trepetom so šteli naše, koliko bi jih bilo navzočih. Izid volitve v prvem volilnem razredu je bil, da je dobilo 8 mož, 4 naši in 4 nasprotniki, po devet glasov. Potem se je žrebalo in nesreča je hotela, da so bili izzrebani 3 nasprotniki in samo eden mož naše stranke. Lahko bi kdo vprašal, kaj je neki vzrok, da so dobili naši v prvem volilnem razredu enako število glasov z nasprotniki. Vzrok temu je bil, ker so naši nasprotniki sami sebe volili, dočim so bili naši že v prejšnjih razredih izvoljeni za odbornike in niso mogli več sebe voliti. Jednega naših kmetov pa so si pridobili na svojo stran vsled terorizma nekega »olikanega« vuzeniškega kapitalista, jednega pa so pustili v gostilni, da ni mogel izvrševati volilne pravice ter se niti ni mogel prikazati na volišče.

Drugi volilci pa so stali trdno kakor skala in so enoglasno volili značajne kmete za odbornike. Res, čast našim pohorskim kmetom, izmed katerih so nekateri prišli po dve uri daleč in še več, da bi spolnili svojo volilno dolžnost. So se res držali besede napozabljivega nadžupnika in poznejšega lavantinskega knezoškofa, slavnega Slomšeka, besed, pravim, ki se glase: »Ne zavrzi starih prijateljev, ker ne veš, kakšni bodo tvoji novi!« Vuzeniški kmetje, ne zavržite nikdar in nikoli svojih pravih prijateljev kmetov in volite zmerom svoje sotrpine, slovenske kmete v občinski odbor. Ne pljuvajte nikdar v lastno skledo! — To si zapišite globoko v srce in v spomin za vsako občinsko volitev.

Od Save. Pred več leti se je naselil ob Savi med Rajhenburgom in Vidmom nemški nacionalac Bieber. Dasi živi le od slovenskih grošev, si vendar neumorno prizadeva nemščino širiti v Posavju. Naša slovenščina mu je trn v peti in kjer le more, nasprotuje narodni stvari, vsled česar si je nakopalo mnogo političnih nasprotnikov. Lani je name raval naskočiti trg Rajhenburg in po smrti vrlega župana Unschulda občinski zastop spraviti nemškutarjem v pest. Takrat je zoper njega na vso sapo agitiral g. Benjamin Kunej. Kazal je volilcem nevarnost, ki pret slovenskemu trgu od Bieberjevih pristase svaril, opominjal, da pridejo vsi na volišče kar čuti narodno, sicer se utegne uresničiti nakana Bieberjeva. Ubogali smo; sli na volišče in propala je Bieberjeva stranka. Slovenski volilci so izvolili slovenski odbor in slednji slovenskega župana — gosp. Benjamina Kuneja.

Pol leta pozneje. Ker je gosp. Benjamin vrlo izpodnesel Bieberjevi nakani noge — Rajhenburgu, hotel se je Bieber odškodovati na Vidmu in lotil se je te občine. Bieber zbobna Nemce in nemškutarje celega brežiškega okraja dne 18. t. m. na Videm k občinski volitvi. Morebiti se še brežiški Nemci nikdar niso udeležili videmskih volitev, odkar je tam odklenkalo nemškutarjem, a takrat so prišli brez malega polnoštevilno. In kedo še? Neverjetno, pa vendar resnično: g. Benjamin Kunej s svojim bratom Antonom načelu kakih dvajset Rajhenburžanov, ki s kakor en mož volili Bieberja in vse njegove kandidate zoper slovensko pošteno kmečko stranko, ter s tem povzročili njen poraz tretjem razredu. Brata Kuneja sta dobro organizirala Rajhenburžane za Bieberjevo stranko, izdelovala listke, na katerih je na prvem mestu stalo ime Bieber. G. Benjamin je volil v imenu svoje občine in pooblastilom vsakokrat, kakor brat njegov na prvem mestu Bieberja. Da Anton Kunej tem potom pomaga nemškutariji in nemški nacionalcem v Posavju do zmage, se ne čudimo; kajti dobro nam je še v spominu v kakem razmerju se je nahajal pred več leti z nekdanjo rajhenburško gospodujočo nemško stranko in posebno še s sevniško šulvereinsko skupino. Da se je pa g. Benjamin Kunej udal temu za vsakega Slovence dokaj nečuvvenemu koraku, nam je nerazumljivo. Kajti Slovenci so ga volili v občinski odbor in za župana, Slovenci v okrajni zastop in okrajni šolski svet in vrh tega je odbornik zveze slovenskih liberalnih županov v Ljubljani.

To so dejstva, o značajih posameznikov pa naj sodi slovensko ljudstvo.

Iz Konjic. (Tridesetletnica političnega društva.) Najstarejše slovensko politično društvo na Spod. Štajarskem je konjiško politično društvo. Dne 27. t. m. je slavilo namreč že svojo tridesetletnico. Ustanovljeno je društvo po bivšemu nadžupniku konjiškem in prijatelju Slomšekovem g. Rozmanu, kojega ime se še zdaj s častjo izgovarja po konjiškem okraju. Društvo vedno živahno delovalo, spanja in dremanja ki je značilna bolezen premnogih slovenskih društev, ni poznalo. Konjiškemu okraju je bil zares politični voditelj. Ravnalo se je vse trideset let svojega obstanka nepremično po programu: »Vse za vero, dom, cesarja!« Zborovanje dne 27. t. m. je otvoril sedaj predsednik društva g. nadžupnik Jernej Vol. Pozdravil je vse navzoče ter podal v krajih potezah velezanimivo zgodovino društva. Za njim je govoril g. Korošec iz Maribora o zadnjih državnozbornskih volitvah na Spod. njem Štajarskem. Glede pretečega razpora na Spodnjem Štajarskem je rekel, da si ga katoliško-narodna struja narodnih ozirov nikakor ne želi, ampak je vedno pripravljena skupno delovati vsemi, ki spoštujejo versko prepričanje našega ljudstva in ga ne skušajo niti odkrito niti prikrito omajati. Ne o katoliško-narodne struje preti ni

ernost za slogo štajerskih Slovencev, ampak od drugih dveh strani: to je več oni del spodnještajerskega učiteljskega, ki se strinja z nazori »Učiteljskega Tovariša«, in drugič nevarni so naši dolaj složni narodni politiki oni, ki ne hajo napadati duhovniškega stanu v njegovi celoti. Narodna politika mora segati vse stanove vsakega naroda, ne le duhovniškega. Nikarte torej rivati tega svečeništva iz vrst spodnještajerskih Slovencev, ako hočete res slogo! Nazadnje je vdarjal velik pomen političnega društva ter alil politično razsodnost vrlih slovenskih kmetov v konjiškem okraju. Na to sta pobala tajnik in blagajnik vsak o svojih zadevah. Med raznimi nasveti je ugleden kmet Tepanjskega vrha priporočal, da si naj kmet ali pa vsaj po trije, štirje skupaj ročijo kak slovenski časnik, pisan v konjiškem in narodnem duhu, da bodo vedeli, kaj se po svetu godi in da ob času vojne ne bodo omahovali med to ali ono stranjo. Občinski svetovalec občine konjiška olica kmet Šibanec pa se je pritoževal, da slovenske občine morajo vzdrževati zdravice, ki so njegovi politični in narodni narotniki (glej dr. Kadiunig v Konjicah!). To so se sklenile resolucije zavoljo slovenskih pečatov in napisov pri konjiških uradnih, zaradi nastavljanja protislovenskih ravnikov v slovenskih okrajih ter zaradi topa naših državnih poslancev v kršćansko-rodni klub. Prav šaljivo je prigovarjal konjiški rodoljub navzočim, naj vedno podarajo slovenske trgovce in obrtnike. Prečitali se tudi brzojavni pozdravi g. kozjanskega rajnega načelnika Tomažiča in g. urednika k. Na to je g. predsednik sklenil zbovanje. Marljivemu političnemu društvu v Konjicah pa kličemo: Neumorno in neutrašno prej po sedanji poti!

Luče. (Veselo znamenje.) Solva in Luče, lahko rečemo, da sta najlepša rška kraja naše slovenske Štajerske. Tudi gmotnem oziru bi laglje bilo boljše, da bi gli »ven iz teluknje«, kakor se je nekdorazil. Zato pa nam manjka ceste. V naši žini imamo Železno Kapljo in Kamnik, v ter.h je prav živahno, ker so ob lepi cesti. i ako hočeš tja — moraš peš klestiti, ker toliko ceste ni, da bi samotežne »gare« maj z jarmom volov potegnili. In te dve liki občini niso bili toliko vredni, da bi n gornjegrajski okrajni zastop vsaj obema enega zastopnika — privoščili. Zato pa zelo lepo in hvalevredno od Kamninov, da se trudijo, da bi se napravila cesta ez Podvolovlek, ki je tukajšnim posestnikom trebna, kakor ribi voda. V nedeljo 27. t. m. prišlo lepo število gospodov iz sosedne nam ranjske na posvetovanje v Luče, kjer se je bral začasni odbor s predsedstvom gospoda kajšnega župana, ki je vnet za take navede, kakor kaže njegovo kratko delovanje. ansko se je pokazalo, da je bilo le prazno vorjenje naših ljubeznjivih sosedov tam za ogacom, kakor bi bili mi tukaj nasprotniki ste. Nasprotnik je menda tisti, ki odbija in č ne da in nič ne stori, ne pa kdor se trudi dela za zboljšanje razmer. In zdaj samo čemo, da prihodnost pokaže, kdo je prijatelj in kdo nasprotnik. Za preteklost že vemo. tej reči pa še spregovorimo besedo o iliki.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. G. dr. Fr. Rosina, dedni poslanec in odvetnik v Ljutomeru se bo esel kot odvetnik v Maribor. V Ljutomeru otvoril svojo lastno odvetniško pisarno dr. Karol Großmann, ki je pred kratkim z vrstnim uspehom naredil v Trstu odvetški izpit.

Smrtna kosa. Dne 21. prosinca 1901 — Ložanah, župnije sv. Marjete ob Pesnici

po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti umrla veleposestnica Terezija Grahornik, soproga občinskega predstojnika in cerkvenega ključarja Jakoba Grahornika, v najlepši dobi življenja, stara 43 let. Bila je blaga žena, skrbna gospodinja, dobra mati. Veličastni, blizu tisoč oseb broječi pogrebni sprevod v sredo, dne 23. prosinca je pokazal, da je ranjka bila od vseh sosedov in znancev obče spoštovana in ljubljena. Vsi, ki so rajno poznali, ji v duhu kličejo in želijo: Počivaj v miru!

Poverjenikom Mohorjeve družbe. Nekateri poverjeniki se zadovoljijo s tem, da enkrat, k večjemu dvakrat že h koncu meseca februarja opozorijo ljudi na našo preimeno družbo v nekaterih hladnih besedah brez vsakterega priporočila. To je daleč premalo! Pozna se navadno tudi na majhnem številu udov v dotični župniji. Ali vam je žal besed za tako važno družbo! Če katera stvar, zasluži prelepe knjige Mohorjeve največjega priporočila, to pa ne morda v dveh, treh besedah, nego tudi, če treba, v posebnem govoru. Ko se slabo berilo tako silno širi, ali ne zahteva že blagor našega katoliškega ljudstva, da mu dobro berilo priporočamo z vsemi močmi?! Na delo torej, le mesec dnij je še časa!

Potegujemo se za pravice svojega materne jezika! Na naših železnicah se rado pripeti, da se naduti nemški ali nemškutarski uradniki hudo zrepenčijo nad slovenskim kmetom, ako v slov. jeziku tirja vožno karto. Nedavno je uradnik na nekem kolodvoru južne železnice zakričal na slov. besede priprostega kmeta: Govorite nemški, saj znate nemški! Slovensko ljudstvo, zapomni si, ti nisi zavoljo nemških uradnikov na svetu, ampak uradniki so nastavljeni zavoljo tebe. Oni imajo strogo zapoved, znati na slovenski zemlji vsaj toliko slovenski, da lahko ustrezajo ljudstvu, ako kaj tirja po slovenski. Ne udajte se njihovemuro surovemu postopanju, nego neutrašno tirjajte, kar vam gre. Ako vam uradnik ne da karte, zahtevajte pritožbeno knjigo, da v njo zabeležite krivično ravnanje uradnikovo ali pa se s pritožbo kar naravnost obrnite do glavnega ravnateljstva na Dunaju. Bomo videli, ali se bodo mladi gospodiči pokoravali poveljem višjih ali ne. V rokah imamo pismene dokaze, da ravnateljstvo obsoja tako ravnanje nekaterih uradnikov. Spoštujmo svoj materni jezik pred vsem sami, potem ga bodo spoštovali tudi naši nasprotniki! Zato tirjajmo na uradih vse v slovensčini, tudi vožne karte na železnicah!

Iz Kozjega. (Spomin na volitve) v mestni skupini. Čudim se, da ni nobenega dopisa iz Kozjega zaradi volitve v mestni skupini celjski. Vendar pa opravičujem vsakega dopisnika, da ni ničesar poročal, ker vsakteri narodnjak kozjanski je do skrajne meje ogorčen nad izdajalstvom nekaterih volilcev in nad nečuvnim pritiskom od strani Nemcev. Čuj svet in strmi! Nemških glasov je bilo 19! Po pravici pa bi jih moralo biti 4! Govori se, da je v Kozje prišlo 1000 K t. j. tisoč kron iz Celja in da je nek slovenski volilec dobil za svoj glas 100 K. Ne more li poštenega moža v dno duše boleti tako izdajalstvo?

V Razborju se je ponesrečil dne 14. t. m. osemnajstletni mladenič hlapec Anton Rutnik pri sekanju lesa. Drevo se je nanj podrlo in ga grozno stisnilo. Prinesli so še žvega, pa nezavednega na dom k Radmanu, kjer je pa takoj umrl. Doma je bil iz Podgorja, in do letošnje spomladi pri svojih starših. Ob novem letu je šel v službo, pa je v njej našel strašno smrt.

Iz Zavrča. Zopet je povzročila smrt nemilo zgubo. Pred kratkim je preminula posestniku Žhru na hrvaški meji gospodinja Jera, rojena iz Turskega vrha v prezgodnji dobi. Bila je od vseh čislana, bogo- in domoljubiva žena, skrbna, dobra mati, ki je posvetila vse svoje moči odgoji in težkom opravljanju revnega našega stana. Tako si je nakopala nenadno zboljšanje in z Bogom sprav-

ljeno, lahko smrt. Zanjo žalujejo potrti ostali in vsi, ki so jo poznali. Bodi jej pokoj in trajen spomin!

Braslovče. (Za hvala). Pogreb rajnega prečast. gosp. dekana Stoklas-a bil je veličanski, takšnega Braslovčani že dolgo ne pomnijo. Ljudstva se je zbralo na tisoče; vse se je vršilo v najlepšem redu in dostojno. Sv. maše zadušnice za ljubeznjivega, dobrega, nam nepozabnega rajnega so se deloma že darovale. Sedanji provizor čast. g. Iv. Gorišek, so opozorili farane, naj bi večkrat pristopili k sv. obhajilu in vse one dobrote (odpustke i. t. d.), ki so jih takrat deležni, darovali za dušni blagor rajnega g. dekana. Skoraj vsak dan se je odzvalo temu vabilu prav mnogo faranov. Vsa čast jim! Neutrudljivemu gosp. provizorju pa izrekamo tem potom prisrčno zahvalo za ves trud, ki so ga imeli za časa bolezni g. dekana in ga imajo še sedaj. Bog povrni!

Knjigovodske tečaje za obrtnike namerava upeljati, kakor se čuje, trgovinsko ministerstvo. Enketa o kreditnih razmerah male obrti, ki se je vršila majnika lani, pokazala je, da mnogo obrtnikov nima sploh nobenega knjigovodstva ali le nepravilno. Pravilno knjigovodstvo pa je glavni pogoj vsake uspešne kreditne organizacije obrti. Knjigovodski tečaji vršili se bodo razdeljeno po posameznih obrtnih strokah in se bodo baje najprve vršili tak tečaj za mizarje.

Akademično društvo „Triglav“ bo slavilo dne 2. febr. v Mariboru v Narodnem domu 25. letnico svojega obstanka. O poldne bo banke, zvečer koncert.

V Vuhredu so našli 455 ljudi. Leta 1890 jih je bilo 412. Slovencev je 430, Nemcev 25.

Novi ravnatelj celjske gimnazije je postal profesor na ljubljanski realki in nadzornik nemških sol ljubljanskih Klemen Proft. Novoimenovani je hud Nемец.

Občinske volitve v Mariboru. Pri občinskih volitvah v tretjem razredu so zadnji četrtak socialdemokrati propali. Nemškonacionalni kandidatje so dobili čez 150 glasov več nego socialdemokrati.

Duhovniške vesti. Na Sv. Gori pri Gorici je umrl dne 28. t. m. frančiškan o. Feliks Podbregar. Služboval je kot spovednik in pridigar v Nazaretu in nekoliko časa živel tudi v Brežicah. Svetila mu večna luč. — Prestavljena sta č. gg. kapelana Gaspar Zrenko iz Sv. Lenarta v Slov. goricah v Marnberg in Makso Oevirk iz Podsrede v Št. Lenart v Slov. goricah.

Iz šole. Razpisano je definitivno učiteljsko mesto v Marnbergu. Prošnjik mora imeti tudi usposobljenost za slovesne šole. Nadučitelj v Št. Petru pri Laškem je postal ondotni učitelj g. Jernej Troha. Učiteljica pri Sv. Petru blizu Radgone je postala gospica Josefine Kren od Kapele tik Radence, učiteljica v Kapelah pri Brežicah je postala ondotna suplentka Ivana Piller.

Pri Sv. Juriju ob Taboru je bilo v nedeljo zelo živahno. Prestavljala se je prelepa igra »Lurska pastarica«. Soba »Bralnega društva« je bila natlačeno polna. Počastila nas je s svojim obiskom imenitna gospoda z Vranskega in z Braslovče, tudi Gomilani in Polzelani so bili navzoči. Bodi tu izrečena vsem prisrčna zahvala za obisk! — Naše deklice so dobro igrale, tako, da so se navzoči gostje kar čudili, kako je kaj takega v Št. Juriju mogoče. Bolj obsirno poročilo bomo podali prihodnjč. Igra »Lurska pastarica« se bo ponovila v nedeljo dne 3. februarja točno ob treh popoldne. Dne 17. februarja bodo pa zopet naši fantje pokazali svoje diletantske moči. Igrali bodo eno ali dve igri.

Celjske novice. Proračun mesta Celja za 1901 kaže 76.036 K primankljaja. Zato dobij. 40% naklado in še druge doklade. — Celjski mestni očetje se še vedno niso sprijaznili s slovensko železno trgovino »Merkur« in ne pustijo, da bi se v dvorišču smelo